

Bilag IV.TILSYNET MED FOLKEHØJSKOLER
OG LANDBRUGSSKOLER

Charlottenlund, den 18. Maj 1929.

Til Undervisningsministeriet.

Ved Tilbagesendelsen af indlagte Skrivelse fra Amtmanden over Færø Amt tilligemed Bilag om Føroya Fólkaháskúli i Torshavn skal jeg tillade mig at udtale følgende:

Føroya Fólkaháskúli begyndte sin Virksomhed i Efteraaret 1894 under den samme Ledelse som nu. Forstander Simon av Skarði søgte i 1901 om Skolens Godkendelse i Henhold til Lov af 12. April 1892, men da dens Elevtal var for lille til at opnaa Godkendelse, og der ikke var Udsigt til, at den i en nær Fremtid vilde kunne naa et saa stort Elevtal, som var nødvendigt for Godkendelse, blev der paa Finansloven 1902—03 optaget en 3-aarig Bevilling til Skolen paa 300 Kr. paa det Vilkaar, at Færøernes Lagting bevilgede Skolen mindst 200 Kr. aarlig, hvorhos Færø Amts Skoleraad bemyndigedes til at yde Skolens Elever Understøttelse efter de samme Regler som Elever, der søger til godkendte Højskoler. Paa Finansloven 1905—06 fornyedes denne Bevilling atter paa 3 Aar, paa Finansloven 1908—09 forhøjedes den til 900 Kr. aarlig, og denne Bevilling blev opretholdt, indtil Skolen fik Statsgodkendelse paa Finansloven 1917—18, efter at Skolen endelig havde naaet det lovbefalede Antal Elever. I 1924 mistede Skolen sit direkte Statstilskud, fordi Elevtallet var gaaet ned under det, Loven foreskriver, men den beholdt Godkendelse med Ret til at modtage amtsunderstøttede Elever, og den vil blive opført paa »Fortegnelse over Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, som den 1. April 1929 har Godkendelse og hvis Elever Skoleraadene kan tilstaa Understøttelse i Henhold til Lov af 29. April 1913 § 4, jfr. Lov af 11. April 1919«, idet Skolen i Finansaarene 1925—26, 1926—27 og 1927—28 har haft Elever nok til at bevare Retten til at modtage amtsunderstøttede Elever — Tilsynet har ikke modtaget Meddelelse om Elevtallet i Finansaaret 1928—29, men har i Aar ligesom altid tidligere gjort sin Indstilling paa Grundlag af de 3 foregaaende Finansaar.

Skolens økonomiske Forhold er meget daarlige og bliver daarligere for hvert Aar, der gaar. Under lignende Forhold nedlægges Højskolerne i Landets andre Amter, og det er netop den bærende Grundtanke for Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, at de ingen Eksistensberettigelse har, naar de ikke kan samle det Mindstemaal af Elever, som Loven af 29. April 1913 kræver.

Spørgsmaalet om Opretholdelse af Færøernes Folkehøjskole, til Trods for at den ikke har kunnet samle Elever, er bleven et indrepolitisk baade i Færøernes Lagting og i den danske Rigsdag, og paa det Omraade har jeg som Tilsynsførende ingen Ret til at udtale mig. Jeg skal imidlertid tillade mig at henstille, at Ministeriet ikke følger det Forslag, der blev indgivet 18. Oktober 1927 fra Bestyrelsen for Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler gaaende ud paa, at de i Loven af 29. April 1913 § 1 nævnte Aarselevtal som Betingelse for at opnaa direkte Statstilskud for omhandlede Folkehøjskole halveres, ti faar man dette slaaet fast for én af Landets Højskoler, vil det ikke vare længe, før der stilles Krav fra andre med lige saa god Begrundelse.

Den bedste Ordning for om muligt at opretholde Føroya Fólkaháskúli i Torshavn forekommer mig at være, at denne Skole gaar tilbage til de Forhold, den